

Vlaanderen
is natuur

De bestuurlijke maatregel een zegen voor een efficiënt herstelbeleid

Sven Vrielynck
Natuurinspectie

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

Handhaving: - kerntaak voor Natuurinspectie
- neventaak voor boswachter

Specialisatie

Natuurinspecteurs

toezicht (in regel buiten ANB-terreinen) en opsporing (overal)

Gewestelijk Toezichthouder

Gewestelijk milieuopsporingsambtenaar (**Officier van
Rechtelijke Politie**)

Specialist van handhaving van milieubeheerregelgeving

Boswachters

Bevoegd voor beheer en **toezicht** in terreinen beheerd
voor ANB

Enkel Gewestelijk Toezichthouder

Vlaamse
Milieu- en
Natuurorganisatie

Mistnet, niet vangklaar
opgesteld

Mistnet,
vangklaar

Slagnet

spreeuwenvangst

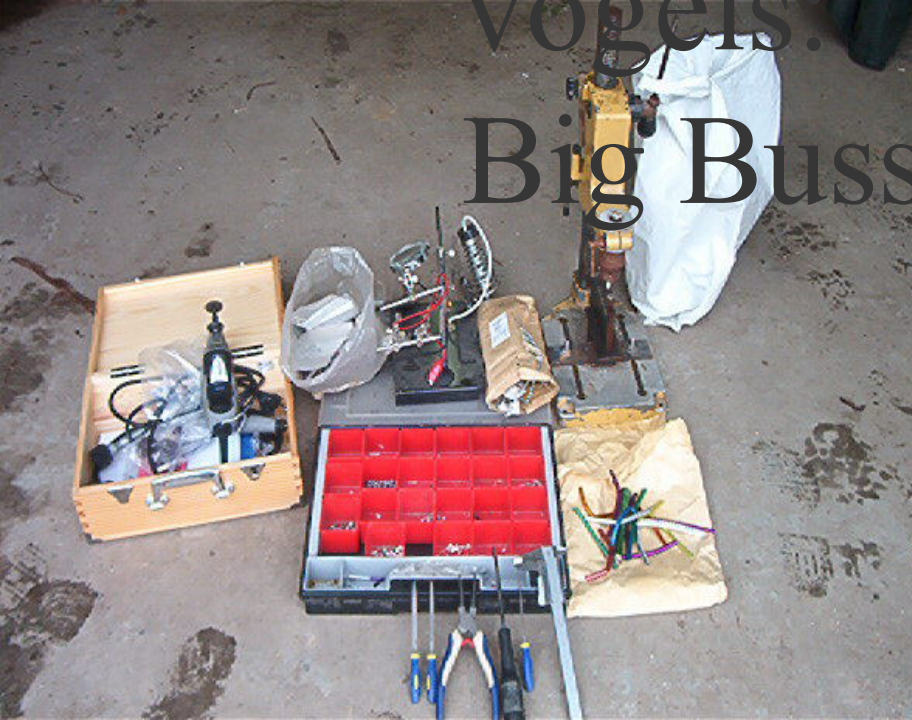

Diverse
vogelvangkooien

Vlaanderen
is natuur

Ringfraude bij
vogels:
Big Bussiness!

Grootschalige collectie opgezette vogels

Strikken en stroppen

Vlaanderen
is natuur

Vos in veerklem

Vergiftigde lokazen

Ontbossing

Illegale kapping

Storten grondoverschotten

Vernietigde Kleine Landschapselementen

Gescheurd Historisch
Permanent Grasland

Begrazing leidt tot ontbossing

Afval dumpen

Milieumisdrijven

Milieu-inbreuken

- proces-verbaal (PV)
- naar parket
- parket kan doorsturen naar Afdeling Milieuhandhaving
- Sancties: strafrechtelijke boete of bestuurlijke boete/transactie

- verslag van vaststelling (VV)
- naar Afdeling Milieuhandhaving
- op lijst Vlaamse Regering
- Sancties: bestuurlijke boete/transactie

Andere handhavingsinstrumenten

- Aanmaningen
- Raadgevingen
- Bestuurlijke maatregelen
- Veiligheidsmaatregelen

Evolutie naar meer milieu-inbreuken voor eenvoudige en mineure overtredingen

Politie niet vertrouwd/niet geneigd inbreuken vast te stellen dmv VV. Opletten met overshoot!

Bestuurlijke maatregel (sinds 2009)

= een bestuurshandeling waarbij een toezichthouder de vermoedelijke overtreder kan bevelen maatregelen te nemen om:

- het delict te beëindigen, de gevolgen ervan ongedaan te maken (herstel) of herhaling ervan te voorkomen;
- activiteiten of werkzaamheden te beëindigen
- Meenemen van zaken waarvan gebruik verboden is (bvb fuiken voor vis- of palingvangst)
- Meenemen/vernielen van zaken waarvan bezit verboden is (bvb mistnetten, vangkooien); vogels vrijlaten of naar VOC

Samen met een bestuurlijke maatregel kan een **bestuurlijke dwangsom** worden opgelegd. (2014)

Het niet naleven van een bestuurlijke maatregel is een nieuw misdrijf dat op zichzelf strafbaar is.

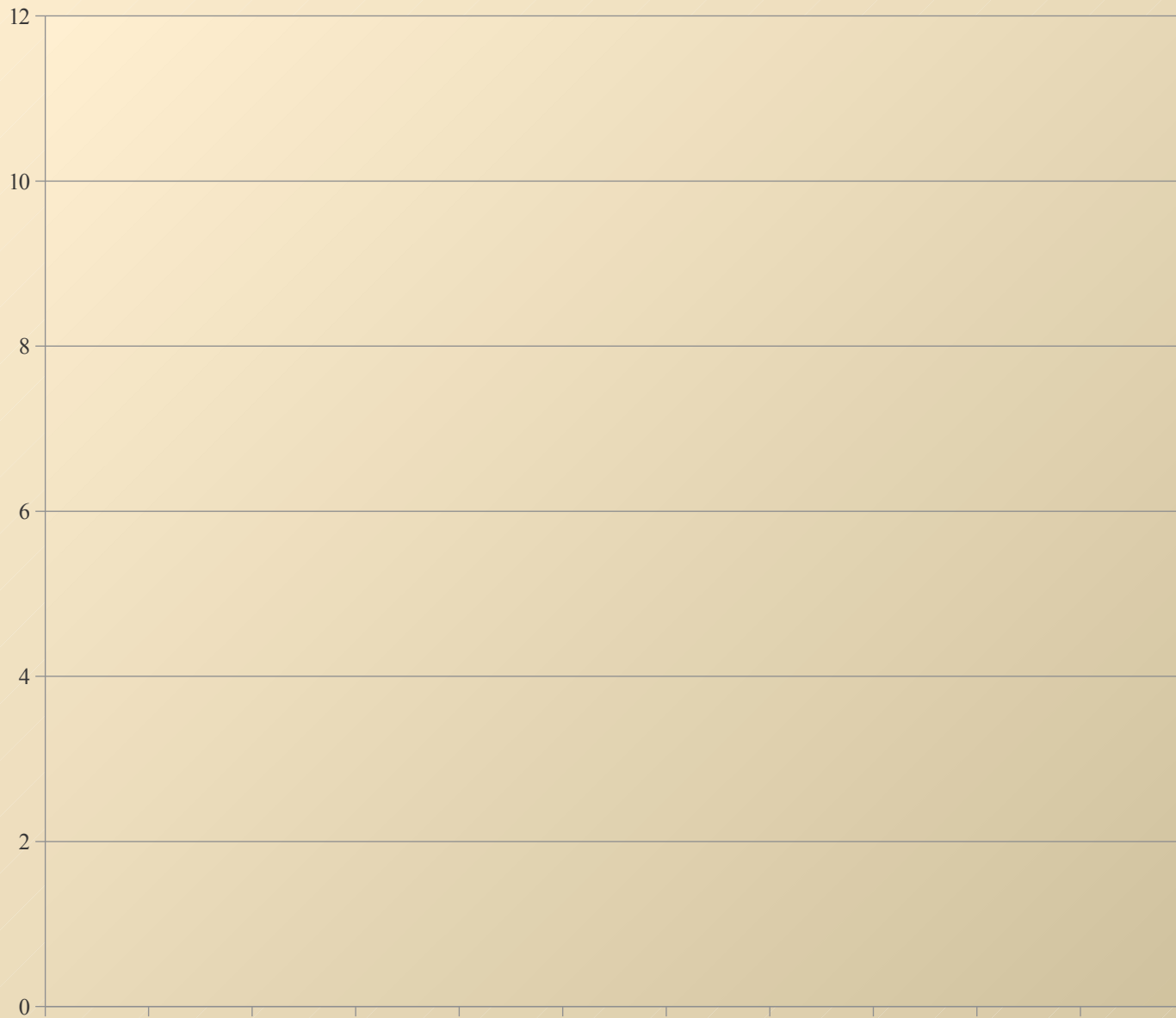
Bestuurlijk vs gerechtelijk herstel

- **BHBM**
- **Rechtstreeks aan overtreder**
- **los van gerechtelijk verhaal**
- **Beroep bij minister**
- **Bij niet uitvoering: nieuw pv en BHBM met dwangsom**
- **Dwangsom via deurwaarder**
- **Gerechtelijk herstel (G.A.)**
- **Naar parket**
- **Moet voorkomen voor RB**
- **Rechter moet herstel uitspreken**
- **Pas dan beroep mogelijk**
- **NI moet opvolgen en eventueel deurwaarder aanstellen voor**

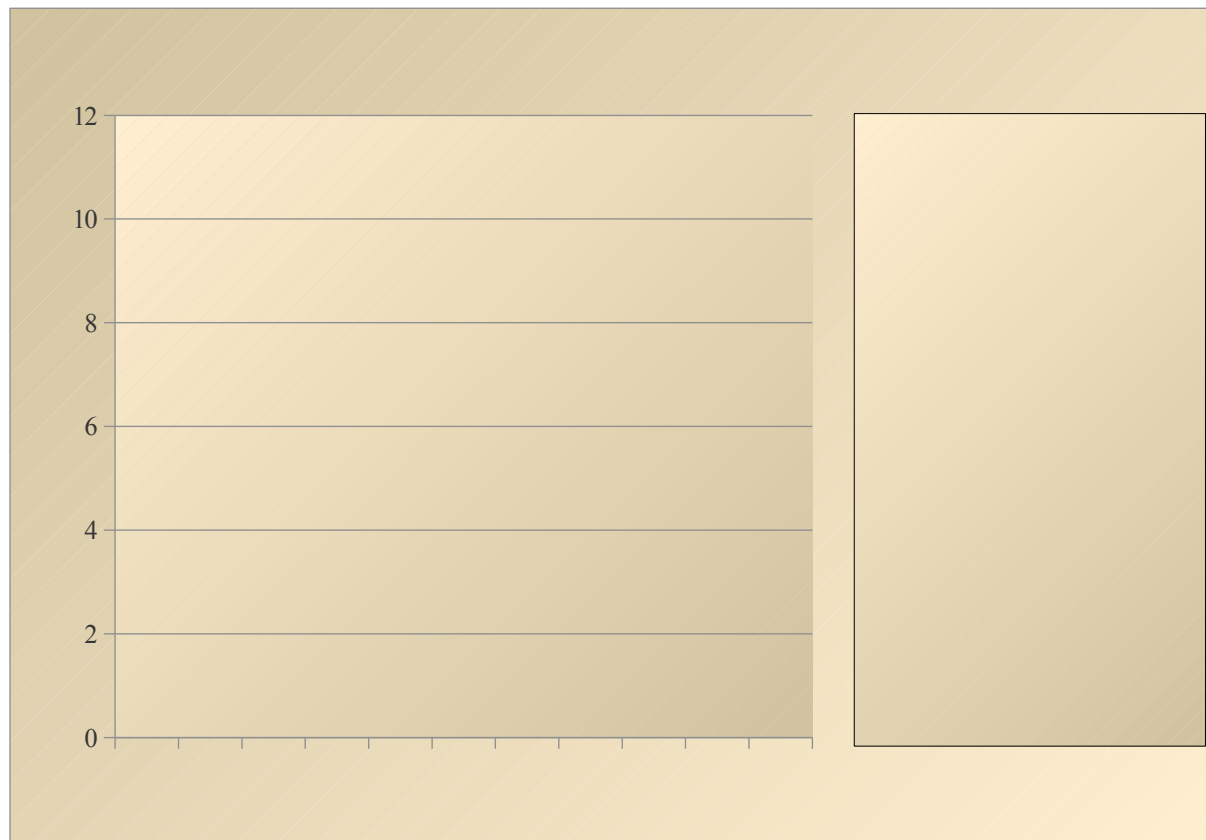
- ▶ **Aantal bestuurlijke maatregelen (BM): ± 200 /jaar**
- ▶ **Sinds medio 2014: 37 BM met dwangsom (± 8 /jaar = $\pm 4\%$)**
- ▶ **In 3 dossiers: inning van dwangsom**
- ▶ **Herstelgraad hoog: 90% ! (geen herstel bij verkoop perceel, geen dwangsom bij eerder mineure zaken)**
- ▶ **De BM (met of zonder dwangsom) is een zeer effectief handhavinginstrument.**
- ▶ **Eigen griffie: bewaren bestuurlijk (en gerechtelijk) beslag: efficiëntiewinst!**

Evolutie handhavingsinstrumenten 2006 - 2018

1346 bestuurlijke maatregelen (2011-2018)

+/-15.500 are ontbost

**+/- 26.000 are
vegetatie vernietigd**

+/-79.000 m KLE

32.697 vogels bestuurlijk meegenomen

9.833 verboden tuigen bestuurlijk meegenomen

Werkwijze oplegging dwangsom (1/4)

- ▶ Eerst BM zonder dwangsom (met vermelding mogelijkheid oplegging dwangsom bij niet-uitvoering)
- ▶ Terreincontrole binnen 1 à 2 maanden na afloop uitvoeringstermijn
- ▶ Bij vaststelling van niet-uitvoering:
 - Proces-verbaal (art. 16.6.1, §2 DABM)
 - Nieuwe BM:
 - Inhoudelijk identiek aan oorspronkelijke BM
 - Nieuwe uitvoeringstermijn
 - Dwangsom per dag (25 – 100 euro)
 - Dwangsom: eventueel maximumplafond

Werkwijze oplegging dwangsom (2/4)

- ▶ Bepaling hoogte dwangsom: **op basis van ervaring van de toezichthouder, in onderling overleg met experts of op basis van gelijkaardige cases.**

- Ernst overtreding (bv. locatie – beschermd natuurgebied)

- Type overtreder (particulier vs. bedrijf)

- Recidive

- (zie

- <https://www.vhrm.be/richtsnoeren-bestuurlijke-dwangsom>)

- ▶ Motivering:

- moet gebaseerd zijn op de concrete feiten van het dossier; geen algemene stijlformules

Vlaanderen
is natuur

... en van kosten om zich terug in regel te stellen (bv. aanplantingen: kost van grondvoorbereiding, aanschaf plantsoen, arbeidsuren...)

Werkwijze oplegging dwangsom (3/4)

- ▶ Einde (nieuwe) uitvoeringstermijn nadert zonder (begin van) uitvoering:
 - Informeren van betrokkene dat dwangsom binnenkort begint te lopen
 - ▶ Terreincontrole binnen 1 tot 2 maanden na afloop uitvoeringstermijn
 - ▶ Bij niet-uitvoering: opstart inningsprocedure
 - ▶ Formele ingebrekestelling:
 - inhoudelijk:
 - Kennisgeving van niet-uitvoering
 - Berekening verschuldigde dwangsom: op basis van aantal dagen vanaf verstrijken uitvoeringstermijn tot dag van vaststelling niet-uitvoering (cf. vereleg terreincontrole)
- ... tot betaling binnen de 14 dagen, zo niet inschakeling
gerechtsdeurwaarder

Werkwijze oplegging dwangsom (4/4)

- ▶ Bij niet-betaling: inschakeling gerechtsdeurwaarder
- ▶ Gerechtsdeurwaarder stuurt betalingsbevel (dwangsom + deurwaarderkosten (± 300 €))
- ▶ Bij blijvende weigering tot uitvoering bestuurlijke maatregel:
 - Nieuwe terreincontrole, ± 2-3 maanden na ingebrekestelling
 - Nieuwe ingebrekestelling en eventuele inschakeling gerechtsdeurwaarder

Praktijkvoorbeeld (1/3)

- ▶ 14 mei 2012: vaststelling illegale ontbossing ($\pm 78,6$ are); omzetting naar maïsakker en weide
- ▶ 22/05/2012: PV; verhoor: overtreder niet bereid tot herstel
- ▶ 22/05/2012: BM herbebossing uit te voeren tegen 31/12/2013
- ▶ 06/06/2012: beroep tegen BM bij minister; onontvankelijk verklaard
- ▶ 07/01/2014: terreincontrole: BM niet uitgevoerd
- ▶ 08/01/2014: PV wegens niet-uitvoering BM (art. 16.6.1, §2 DABM); verhoor: overtreder wil regularisatieaanvraag indienen
- ▶ 04/02/2014: regularisatieaanvraag ingediend bij ANB

Vlaanderen
is natuur

regularisatie wordt niet verleend

Praktijkvoorbeeld (2/3)

- ▶ 24/06/2014: terreincontrole: toestand ongewijzigd
- ▶ 07/07/2014: navolgend PV; verhoor: overtreder niet bereid tot herstel
- ▶ 10/07/2014: BM met dwangsom
 - Nieuwe uitvoeringstermijn 28/02/2015
 - Dwangsom 25 euro/dag, te rekenen vanaf 1 maart 2015
 - Maximumplafond: 100.000 euro
 - Dwangsom wordt opgeschort tussen 01/04/2015 en 31/10/2015 (buiten plantseizoen)
 - Dwangsom loopt opnieuw van 01/11/2015 tot 31/03/2016 (enz.)
 - Opheffing oorspronkelijke BM van 22/05/2012

door celhoofd en afdelingshoofd natuurinspectie

- ▶ 01/04/2015: terreincontrole: BM niet uitgevoerd

Praktijkvoorbeeld (3/3)

- ▶ 08/04/2015: ingebrekestelling
 - Dwangsom 775 euro (25 euro x 31; periode 01/03-31/03)
 - Te betalen uiterlijk 22/04/2015
- ▶ 775 euro betaald voor 22/04/2015
- ▶ Dwangsom opgeschort tot 01/11/2015 (begin plantseizoen)
- ▶ 17/12/2015: terreincontrole: BM uitgevoerd

- ▶ 22/12/2015: besluit opheffing BM

